

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

15.01.2021

№ 6

«2021-2025 елларга Нурлат муниципаль районында янгын куркынычсызлыгы» район максатчан программасын раслау турында

«Янгын куркынычсызлыгы турында» 1994 елның 21 декабрдәгә 69-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясына таянып, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2025 елларга Нурлат муниципаль районында янгын куркынычсызлыгы» өстәмә район максатчан программасын расларга (алга таба – Программа).
2. «Нурлат муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы» МКУнә чираттагы финанс елына район бюджетын төзегәндә программаны гамәлгә ашыру срокларын исәпкә алып, Программа нигезендә чараларны финанслашуга ассигнованиеләр кертүне күздә тотарга тәкъдим итәргә.
3. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Житәкче

Р.Р. Хәмзин

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитет 15.01.2021 ел, № 6 карары белән расланды

«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында янғын куркынычсызлыгы» район максатчан программасы

«Нурлат муниципаль районында 2021-2025 елларга «янғын куркынычсызлыгы» максатчан программасы паспорты

Программа исеме	«2021-2025 елларга Нурлат муниципаль районында янғын куркынычсызлыгы» максатчан программасы
Программаны эзерләү өчен нигез	«Янғын куркынычсызлыгы турында» 21.12.1994 елгы 69-ФЗ номерлы Федераль закон; «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Муниципаль Заказчы	Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсенә Аксубай һәм Нурлат муниципаль районнары буенча күзәтчелек эшчәнлегә һәм профилактик эш бүлегә
Программаны эшләүче	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсенә Аксубай һәм Нурлат муниципаль районнары буенча күзәтчелек эшчәнлегә һәм профилактик эш бүлегә
Программаның мөһим максатлары һәм бурычлары	- янғыннарны һәм кешеләрнең үлемен кисәтү буенча эшне көчәйтү, торак секторда янғыннарны кисәтү буенча халык арасында эшне активлаштыру, бигрәк тә алкогольдән явызларча файдаланучылар һәм исәптә торучы имин булмаган гаиләләр арасында эшне активлаштыру; - янғынга каршы нормаларны һәм кагыйдәләрне бозучыларны административ җаваплылыкка тарту өлешендә законлылыкны ныгыту, янғыннар белән бәйлә жинаятьләрне ачуда катнашу һәм аларның барлыкка килүендә гаеплеләрне табу; - агитмасса чараларын үткәрүдә заманча методлар кертү, массакүләм мәгълүмат чараларында янғын тематикасын яктырту (газетада бастыру, радио, телевидение);

	<ul style="list-style-type: none"> - Янгын-техник тикшеренүүлэрнең һәм шәһәр объектларын янгынга каршы яклау буенча тәкъдим ителә торган чараларның сыйфатын арттыру; - матди-техник базаны ныгыту; Дәүләт янгынга каршы хезмәте; - янгыннарны бетерү вакытын оператив карау һәм кыскарту, кешеләрне коткару буенча беренче чираттагы чараларны башкару дәрәжәсен арттыру; - мәгариф учреждениеләрендә, предприятиеләрдә һәм көнкүрештә янгын куркынычсызлыгы чараларына өйрәтү системасын булдыру; - штаттан тыш хезмәткәрләр институтын, өстәмә белем бирү оешмалары эгъзаларын камилләштерү һәм киңәйтү; - Нурлат муниципаль районы территориясендә янгыннарны профилактикалауның нәтижәле системасын булдыру, алардан матди зыянны һәм кешеләрнең үлемен киметү; - Янгынга каршы яклауның гамәлдәге системаларын камилләштерү һәм модернизацияләү. - Нурлат муниципаль районы территориясендә янгыннар санын киметү; - барлык милек рәвешләрендәге предприятиеләрне, учреждениеләрне, оешмаларны, шулай ук ижтимагый оешмаларны янгыннарны кисәтүгә жәлеп итү; - янгыннар саны артуга һәм кешеләр үлеменә китерә торган сәбәпләрне һәм шартларны ачыклау һәм бетерү; - Нурлат муниципаль районы халкы арасында янгын куркынычсызлыгы чараларын пропагандалау; - бирелгән күрсәтмәләр буенча янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен бозуларны бетерү өчен янгын сүндерү-техник чараларны үтәү <p style="text-align: center;">- Дәүләт янгын күзәтчелеге (алга таба - ДЯК)</p>
Гамәлгә ашыру вакыты	Программаның чаралары 2021 елдан 2025 елга кадәр чорда гамәлгә ашырылачак
Финанслау күләме - мең сум.	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыруга жирле бюджет акчалары исәбеннән барлыгы 65 000 000 сум таләп ителә, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 12 000 000 сум;</p> <p>2022 ел- 13 000 000 сум;</p> <p>2023 ел- 12 000 000 сум.</p> <p>2024 ел- 13 000 000 сум.</p> <p>2025 ел- 15 000 000 сум.</p>
Программаның мөһим	Программаны гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткече булып,

<p>максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре</p>	<p>2015-2020 елларга караганда, Нурлат муниципаль районында янгын куркынычсызлыгы торышы тора. Программаның мөһим максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре булып тора: - Нурлат муниципаль районында булган янгыннар саны; - янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен (алга таба - ЯКК) ачыкланган бозулар саны; - - ДЯК күрсәтмәләре белән тәкъдим ителгән янгын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәмәү.</p>
<p>Программаны гамәлгә ашырудан көтелә торган нәтижәләр</p>	<ul style="list-style-type: none"> - янгыннарның гомуми санының һәм кешеләр үлеменә кимүе; - янгыннарга бәйле жинаятьләренә ачылуын арттыру һәм алар барлыкка килүдә гаепле затларны билгеләү; - янгын куркынычсызлыгының социаль һәм икътисадый яктан кулай дәрәжәсенә ирешү. - янгыннарга кагыллышы шартның төп күрсәткечләрен киметүгә, шул исәптән 2014 ел күрсәткечләренә карата түбәнәюгә ирешү. <p>Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә күздә тотыла:</p> <ul style="list-style-type: none"> - янгыннар саны 7 % ка кимүе; - янгыннарда һәлак булган һәм жәрәхәтләнгән кешеләр саны 18 % ка кимүе; - торак биналарда һәм районның ижтимагый биналарында янгын куркынычсызлыгын саклау дәрәжәсе артуы; - янгын куркынычсызлыгын бозу саны 14 %ка кимүе; - янгын куркынычсызлыгы чараларын үтәү мәсьәләләре буенча район халкының белем дәрәжәсе күтәрелүе; - янгын куркынычсызлыгы буенча дөүләт инспекторлары эшчәнлегенә нәтижәләргә 12 %ка арта; <p>- агитмасса чараларын үткәрүдә заманча методлар керту, массакүләм мәгълүмат чараларында янгын тематикасын яктырту(газетада бастыру, радио, телевидение)</p>
<p>Программаның үтәлешен контрольдә тоту</p>	<p>Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты максатчан программаның үтәлешен гомуми контрольдә тотат. Оператив контроль – ГТХ кисәтү һәм янгын куркынычсызлыгын булдырмауның район комиссиясе. Максатчан программаны үтәүнең барышы район һәм шәһәр Советы утырышларында, аның комиссияләре, ГТХ кисәтү һәм янгын куркынычсызлыгын булдырмау комиссиясе утырышларында карала</p>

1. Проблеманың характеристикасы һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Янғын куркынычсызлыгының тиешле дәрәжәсен һәм янғын нәтижәсендә югалтуларны минимальләштерүне тәмин итү районның тотрыклы социаль-иқтисади үсешенә мөһим факторы булып тора. (1нче Таблица).

Янғын куркынычсызлыгы торышы

2015 елдан 2020 елга кадәр Нурлат муниципаль районында 480 янғын чыккан, матди зыян 38 303 016 сум тәшкил иткән. Күрсәтелгән вакыт эчендә янғында 26 кеше һәлак булды һәм 8 кеше жәрәхәтләнде.

В 2020 году в Нурлатском муниципальном районе произошло 76 пожаров, что снизило количество пожаров на 3,8% (2019 елда 79 янғын), янғыннарда 4 кеше һәлак булды (2019ел - 1) 1 кеше жәрәхәтләнгән (2019 ел- 2), янғыннардан зыян 2 млн. 542 мең 005 сум тәшкил иткән, бу 2019 елның шул ук чоры белән чагыштырганда 42,2% ка күбрәк (1 млн. 495 мең. 601 сум)

2019 һәм 2020 елларда янғыннар һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүмат

Район исеме	Янғыннар саны				Кешеләр үлеме	
	2019	2020	+/-абс	+/-%	2019	2020
Нурлат районы	79	76		-3,8	1	4

Торак секторда 50 янғын чыккан, бу гомуми санның 65,8 % ын тәшкил итә.

2020 елда булган янғыннарның төп сәбәпләре булып:

- Ут белән саксыз эш итү-27 очрак (шуларның бсы-тәмәке тартканда саксызлык);
- Мичләрне монтаждау һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозу-24 очрак;
- Электр көнкүреш приборларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозу-15 очрак;
- ут эшләрен башкарганда янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен бозу-4 очрак;
- Ут төртү – **3 очрак**;
- Балалар шаянлыгы – **1 очрак**;
- Башкалар - **4 очрак** (яшен сугу-1 очрак, үзеннән –үзе янып китү-1 очрак, транспорт чарасының төзек булмау-2 очрак);

Янғыннар, районнарның күзәтчелек эшчәнлегенә һәм Аксубай һәм Нурлат муниципаль районнары буенча профилактик эш бүлегенә тарафыннан ел саен “Торак” операциясе оештырыла һәм үткәрелә, ул матди-техник тәмин ителеш житедлек булмау, басма продукция һәм укыту фильмнары эзерләү һәм чыгару өчен кирәкле чаралар булмау сәбәпле, теләгән уңай нәтижәләргә китерми. Шуңа күрә 5 ел дәвамында янғын чыгуның төп сәбәпләренә берсе - мичләрне һәм мөржәләрне эксплуатацияләгәндә янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен бозу.

Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында халыкны һәм территорияләргә гадәтгән тыш хәлләрдән яклау һәм янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә дөүләт идарәсен оештыру һәм координацияләү чаралары турында» 2007 елның 08 сентябрдәге ПУ-511 номерлы Указын һәм Татарстан

Республикасы Министрлар Кабинетының 2008 елның 10 сентябрдәгә 656 номерлы «Татарстан Республикасының янгынга каршы хезмәте турында» карарын гамәлгә ашыру кысаларында 2009 елның 1 гыйнварыннан Чулпан авылында, Мамык авылында, Кычытканлы авылында 3 аерым янгын посты булдырылды. 2020 елда Нурлат муниципаль районы торак пунктларының һәм объектларының янгын куркынычсызлыгын арттыруга «2015-2020 елларга Нурлат муниципаль районында янгын куркынычсызлыгы» район максатчан программасы кысаларында 12 миллион 102 мең 184 сум 13 тиен, планлаштырылган 17 миллион 120 мең 516 сум (71%) бүлеп бирелгән. Шулардан: 3 193 215 сум 59 тиен сак һәм янгын сүндерү сигнализациясенә хезмәт күрсәтүгә бүленгән, 6 743 089 сум 08 тиен - ведомстводан тыш (шул исәптән янгын сүндерү) сак хезмәтләренә, 25 900 сум - янгын сүндерү жайланмалары сатып алуга, 665 477 сум 55 тиен – Техник торыш контролен үз эченә алган аппарат тәэмин ителешен техник яктан тикшерүгә, 1 050 001 сум 91 тиен – башка хезмәтләр (АУПС ремонтты, янгын баскычларын төзү эшләре, Ижтимагый палаталарны ремонтлау, янгын турында хәбәр итү системаларын урнаштыру, янгынга каршы ишекне кую (сынау), күрсәтмә буенча янгын билгеләре кую, эвакуация планы), шулай ук 424 500 сум күләмдә резерв фондыннан янгыннан зыян күрүчеләргә матди ярдәм күрсәтелде.

Шул ук вакытта, моңа да карамастан, хәзерге вакытта 31 гомуми белем бирү мәктәбеннән һәм аларның 8 филиалыннан, барлыгы 39 бинаның (СОШ, ОШ, НОШ) һәм Нурлат муниципаль районының 29 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесеннән, 26 белем бирү учреждениесендә һәм 12 мәктәпкәчә балалар учреждениесендә чардак биналарының янып китүчән конструкцияләрен янгынга каршы эшкәртү башкарылмаган.

Янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганаclarы белән тәэмин ителмәгән (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнарын тәэмин итә алмый, төзек хәлдә түгел, су белән тәэмин итүнең табигый чыганаclarына каты өслекле пирслар юк), 16 мәктәп, атап әйткәндә: Нурлат шәһәре 4 нче урта мәктәбе (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тәэмин ителә алмый), Биляр-Озеро урта мәктәбе (янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганагы белән тәэмин ителмәгән), Колбай – Мараса урта мәктәбе (янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганагы белән тәэмин ителмәгән), Мамык урта мәктәбе (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тәэмин ителә алмый), Яңа Иглай урта мәктәбе (су белән тәэмин итүнең табигый чыганагына каты өслекле пирс юк), Чулпан урта мәктәбе (су белән тәэмин итүнең табигый чыганагына каты өслекле пирс юк), Андреевка төп мәктәбе (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тәэмин ителә алмый), Елаур төп мәктәбе (янгын сүндерү сулыгының диаметры нормаларга туры килми, кечкенә диаметр), Сәләнгеш төп мәктәбе (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тәэмин ителә алмый), Бикүле төп мәктәбе (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тәэмин ителә алмый), Түбән Нурлат микрорайонындагы бнчы башлангыч мәктәп (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тәэмин ителә алмый), Урта Камышлы урта мәктәжбенең Чияле Алан авылындагы филиалы (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тәэмин ителә алмый), Иске Чаллы урта мәктәбенең Түбән Чаллы авылындагы филиалы (тышкы янгын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тәэмин ителә алмый), Якушкино урта мәктәбенең Аксумла авылындагы филиалы (су белән тәэмин итүнең табигый чыганагына каты өслекле пирс юк), Якушкино урта мәктәбенең

Илюткино авылындагы филиалы (тышкы янғын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тээмин ителә алмый), Бикүле төп мәктәбенәң Кәкре Атау авылындагы филиалы (су белән тээмин итүнең табиғый чыганагына каты өслекле пирс юк) һәм 11 балалар бакчасы, төгәлрәк әйткәндә: 8нче «Теремкәй» балалар бакчасы (тышкы янғын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тээмин ителә алмый), 9нчы «Чыршыкай» балалар бакчасы (тышкы янғын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тээмин ителә алмый), 14нче «Әкият» балалар бакчасы (тышкы янғын сүндерүгә суның кирәкле чыгымнары тээмин ителми), 15нче «Алсу» балалар бакчасы (янғынга каршы тышкы су белән тээмин итү чыганагы белән тээмин ителмәгән), 17нче «Шатлык» балалар бакчасы (янғынга каршы тышкы су белән тээмин итү чыганагы белән тээмин ителмәгән), Мамык авылы 16нчы «Рябинка» балалар бакчасы (тышкы янғын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тээмин ителә алмый), Егоркино авылы 24нче балалар бакчасы (тышкы янғын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тээмин ителә алмый), 31 нче Яңа Иглай авылы балалар бакчасы (су белән тээмин итүнең табиғый чыганагына каты өслекле пирс юк), 34 нче Заречный балалар бакчасы (тышкы янғын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тээмин ителә алмый), 37нче Чулпан балалар бакчасы (су белән тээмин итүнең табиғый чыганагына каты өслекле пирс юк), 28нче Киекле авылы «Умырзая» балалар бакчасы (тышкы янғын сүндерүгә кирәкле су чыгымнары тээмин ителә алмый).

Хәзерге вакытта 55 мәдәният объектынның 18е автоматик янғын сигнализациясе системалары һәм янғын вакытында кешеләр эвакуациясе белән идарә итү системалары белән жиһазланмаган, 16 учреждениедә чердача биналарының агач конструкцияләрен утка каршы соств белән эшкәртү башкарылмаган. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2006 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру өлешендә Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан район чикләрендә янғын куркынычсызлыгының беренчел чараларын гамәлгә ашыруга һәм торак пунктларының, объектларның һәм муниципаль торакның янғын куркынычсызлыгын арттыруга юнәлдерелгән 2006 елның 13 июлендәге 827 номерлы карар кабул ителде.

Әмма, күрелә торган чараларга карамастан, район торак пунктларының янғын куркынычсызлыгын тээмин итүдә элеккечә үк зур проблемалар бар. Шулай итеп, торак пунктларны янғынга каршы тышкы су белән тээмин итү мәсьәләләре тулысынча хәл ителми (табиғый сулыкларга янында кече буалар, килеп туктау өчен юллар һәм пирслар төзү, янғын сүндерү сулыклары төзү). Бер елга бюджет формалаштырганда авыл муниципаль жирлекләре башлыклары торак пунктларның янғын куркынычсызлыгын ныгытуга акча планлаштырмый. Авыл жирлекләре бюджетында янғынга каршы чараларга чыгымнарның аерым маддәсе каралмаган.

Моннан тыш, район торак пунктларын янғын сүндерү мотопомпалары белән тээмин итү мәсьәләләре тиешле дәрәжәдә хәл ителми.

Район объектларын янғынга каршы яклауны тээмин итү белән бәйле килеп туган хәл һәм гражданнарның янғын куркынычсызлыгы таләпләрен тиешенчә белмәве янғын, һәлак булу һәм аларда кешеләрне жәрәхәтләү очракларының артуын фаразларга мөмкинлек бирә.

Муниципаль район территориясендә халыкны янғын куркынычсызлыгы чаралары белән тиешле дәрәжәдә укыту оештырылмаган, бу исә янғыннар санын арттыруга китерергә мөмкин.

Янғын куркынычсызлығының беренчел чараларын гамәлгә ашыруга акчалар булмау район объектларын янғыннан саклануны начар тээмин итү сәбәпләренен берсе булып тора.

«Янғын куркынычсызлығы турында» Федераль законның 19 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә органнарын оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 16 статьясындагы 10 өлеше нигезендә 131-ФЗ жирле үзидарә органнарының янғын куркынычсызлығы өлкәсендәге вәкаләтләренә жирлекләренен торак пунктлары чикләрендә янғын куркынычсызлығының беренчел чараларын тээмин итү керә.

«Янғын куркынычсызлығы турында» Федераль законның 21 статьясы нигезендә 69-ФЗ номерлы Торак пунктлар һәм административ берәмлекләр территорияләре өчен янғын куркынычсызлығы чаралары дәүләт хакимиятенен тиешле органнары, жирле үзидарә органнары тарафыннан эшләнә һәм гамәлгә ашырыла.

Янғын куркынычсызлығының беренчел чаралары — янғыннарны булдырмый калу, кешеләрне һәм мөлкәтне янғыннардан коткару буенча билгеләнгән тәртиптә кабул ителгән нормаларны һәм кагыйдәләрне янғын сүндерүне оештыру буенча чаралар комплексының бер өлеше булып торучы янғыннардан коткару (69-ФЗ номерлы Федераль законның 1 статьясы).

Беренчел янғын куркынычсызлығы чараларына керә:

1. 1. Янғын куркынычсызлығын тээмин итү мәсьәләләре буенча район максатчан программаларын эшләүне һәм үтәүне оештыру.

2. 2. Халыкны янғын куркынычсызлығы чаралары белән укытуны оештыру һәм янғынга каршы пропаганда:

- - янғын куркынычсызлығы чаралары турында, янғыннар килеп чыгу сәбәпләре һәм шартлары турында халыкка мәгълүмат бирү; янғын куркынычсызлығы почмакларын (стендларын) урнаштыру.

3. Муниципаль район территориясендә янғынга каршы су белән тээмин итүнен яңа чыганакларын (янғын гидрантларын, янғын сүндерү сулыкларын, су башняларын, янғынга каршы су пирсларын) төзү.

4. Муниципаль милек объектларында янғынга каршы су белән тээмин итү чыганакларын төзекләндерү, тоту һәм ремонтлау.

5. Елның теләсә кайсы вакытында су жыю башняларын янғын сүндерү машиналары белән су жыю жайланмалары белән жиһазландыру.

6. Янғын сүндерү һәм кышкы чорда юл-патруль хезмәте коралланышында булган техниканы сүндерү өчен жылытыла торган бокслар (гаражлар) төзү.

7. Янғыннан ирекле саклау эгъзаларын укытуны оештыру.

8. ДПО эгъзалары өчен янғынга каршы техник корал һәм жайланмалар, индивидуаль яклау чаралары (БОП, СИЗР) сатып алу.

9. ДПО карамагында булган янғын сүндерү һәм янғын сүндерүгә яраклаштырылган техникага агымдагы, планлы һәм капитал ремонт үткәрү.

10. Территорияләрне һәм торак пунктларны планлаштырганда янғынга каршы таләпләрне үтәүне тээмин итү һәм янғынга каршы хезмәтне чакыру өчен шартлар тудыру.

11. Янғын куркынычсызлыгын тээмин итү турында хэбэр итү өчен районның торак пунктларын тотрыклы телефон элемтәсе белән тээмин итү.

12. Район торак пунктларының территорияләрен янучан калдыклардан, чүп-чардан һәм коры үсемлекләрдән вақытында чистарту, район территориясендә чүплекләр ясауны тыю.

13. Муниципаль милектәге торак һәм ижтимагый биналарда янғын куркынычсызлыгын тээмин итү чараларының төзек халәтендә тоту.

14. Гражданнар милкендәге (файдаланудагы) биналар һәм корылмалар өчен янғыннарны сүндерүнең беренчел чаралары һәм янғынга каршы инвентарь исемлеген раслау.

15. Янғынга каршы федераль хезмәт бүлекчәләре килеп житкәнче, янғынны локальләштерү һәм кешеләрне һәм мөлкәтне коткару чараларын күрү.

16. Районның торак пунктларында урнашкан биналарга һәм корылмаларга каты өслекле юллар тээмин итү.

«Янғын куркынычсызлыгы турында» Федераль законның 10 статьясы нигезләмәләре нигезендә муниципаль берәмлек чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын финанс белән тээмин итү муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәсе булып тора.

1. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, үтәү сроклары, максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр.

Программа кысаларында төп бурыч - гражданнарның тормышын һәм сәламәтлеген, аларның мөлкәтен, муниципаль мөлкәтен, шулай ук оешмаларның янғыннан мөлкәтен һәм аларның нәтижәләрен янғыннан саклау һәм янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә закон һәм башка норматив хокукый актлар таләпләрен гамәлгә ашыру, янғын сүндерүне оештыру буенча чаралар комплексының бер өлеше булган кешеләрне һәм мөлкәтне коткару ысулы белән чикләү - хәл ителергә тиеш.

Программаның бурычлары булып тора:

- район территориясендә янғыннарны профилактикалауның һәм сүндерүнең, кешеләрне һәм матди кыйммәтләрне коткаруның нәтижәле системасын булдыру;

- беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын үтәүне оештыру-хокукый, финанс, матди-техник тээмин итү системасын булдыру;

- янғын куркынычсызлыгы чаралары һәм янғынга каршы пропаганда чаралары белән халыкны укытуны камилләштерү;

- район муниципаль объектларының янғыннан сакланышын ныгыту;

- янғынга каршы су белән тээмин итү чыганаclarын, торак һәм ижтимагый биналарның янғын куркынычсызлыгын тээмин итү чараларын төзек хәлдә тоту;

- гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү, районның янғын куркынычсызлыгын тээмин итү комиссиясе эшенең активлашуы һәм нәтижәлелеген күтәрү һәм кабул ителгән карарларны гамәлгә ашыру.

Программа максатларына ирешү һәм төп бурычны хәл итү өчен түбәндәге мәсьәләләрне хәл итәргә кирәк:

- муниципаль учреждениеләрнең, торак секторы объектларының янғын куркынычсызлыгын тээмин итү, дәүләт янғынга каршы хезмәте белән үзара хезмәттәшлек итү буенча норматив, хокукый, методик документациянең торышын һәм

эшләнмәләрен анализлау һәм камилләштерү;

- муниципаль учреждениеләрне, торак секторы биналарын заманча янгынга каршы жайланмалар, саклау һәм янғын сүндерү чаралары белән жиһазлау;

- муниципаль учреждениеләрнең, персоналның, учреждениеләр хезмәткәрләренең янғын куркынычсызлыгы өчен җаваплы җитәкчеләрне, вазыйфай затларны, җаваплы затларны укытуны һәм даими эзерләүне оештыру;

- Янғын-техник белемнәрне тарату өчен мәгълүмати тәэмин итүне һәм янгынга каршы пропаганданы оештыру, җирле үзидарә органнары тарафыннан янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча кабул ителгән карарлар турында, көнкүрештә янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләре турында халыкка мәгълүмат җиткерү.

Программаны гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре булып тора: Нурлат муниципаль районында 2015-2020 еллар дәрәжәсенә карата янғын куркынычсызлыгы торышы.

Программаның иң мөһим максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре булып тора:

- районда булган янғыннар саны;
- янғыннарда һәлак булучылар саны;
- янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен ачыкланган бозулар саны.

1. Программа белән идарә итү һәм тормышка ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру җирле бюджет акчалары хисабына башкарыла. Программа чараларын тормышка ашыру өчен җирле бюджет акчалары хисабына, шул исәптән еллар буенча да, 65 000 сум акча таләп ителә:

- 2021 ел – 12 000 000 сум;
- 2022 ел- 13 000 000 сум;
- 2023 ел- 12 000 000 сум.
- 2024 ел- 13 000 000 сум.
- 2025 ел- 15 000 000 сум.

Программаның заказчысы булып тора: Программаны тормышка ашыру барышында оештыру, методик һәм контроль функцияләр башкаручы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты.

Башкарма комитет тәэмин итә:

- чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын аныклап, программаны гамәлгә ашыру буенча ел саен үткәрелә торган чаралар планын эшләү;

- чыгымнар һәм ресурслар сроклары, эчтәлеге, финанслау буенча Программа чараларын тормышка ашыруны квартал саен контрольдә тоту;

программа чаралары комплексын гамәлгә ашыру буенча эшләрне фәнни-методик, мәгълүмати һәм оештыру ягынан тәэмин итү.

Программа чараларын башкаручылар квартал саен район хакимиятенә Программа чараларының үтәлеше турында, аларны тормышка ашыруның нәтижәлелеген арттыру чараларын да кертеп (мәгариф бүлеге, мәдәният, сәламәтлек саклау, социаль яклау бүлеге, җирлек (киләшү буенча) отчет тапшыралар.

1. Программа белән идарә итүне оештыру һәм аның үтәлешен контрольдә тоту

Программаны тормышка ашыру белән агымдагы идарә программа заказчысы тарафыннан гамәлгә ашырыла, ул аны тормышка ашыру, ахыргы нәтижәгә ирешү һәм Программаны үтәү өчен бүлеп бирелә торган финанс чараларыннан нәтижәле файдалану өчен җаваплы.

Программаның заказчысы ел саен программа чаралары буенча максатчан күрсәткечләрне һәм чыгымнарны, программаны тормышка ашыру механизмын, аны тормышка ашыруга бүлеп бирелә торган финанс чараларын исәпкә алып башкаручыларның составын аныклай, кирәк булганда, программа гамәлдә булган соңгы елда, аны тормышка ашыру вакытын озайту турында тәкъдимнәр кертә.

2. Социаль-икътисадый нәтижәлелеккә бәя

Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә, түбәндәгеләр көтелә:

- районда янгыннар саны кимиячәк һәм алардан килгән зыян 7%ка кимиячәк;
- янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен бозу саны 14%ка кимиячәк;
  - ГПН күрсәтмәләре белән тәкъдим ителгән янгын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәү 12%ка яхшырачак;
  - янгыннарны профилактикалау һәм сүндерү буенча эш күрсәткечләре сыйфатлы итеп яхшыра;
  - районда яшәүче һәм урнашкан гражданнарның гомерен һәм сәламәтлеген яклауны тәмин итү дәрәжәсе артачак;
  - янгыннарны профилактикалауның һәм сүндерүнең, кешеләрне һәм матди кыйммәтләрне коткаруның нәтижәле системасы булдырылачак;
  - беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын үтәүне тәмин итү системасы булдырылачак;
  - - Халыкны янгын куркынычсызлыгы чаралары һәм янгынга каршы пропаганда чаралары белән укыту шартлары яхшыра;
  - районның муниципаль объектларын һәм торак пунктларын янгынга каршы саклау яхшырачак;
  - янгынга каршы су белән тәмин итү чыганакларының торышы яхшырачак.